

Íløgur í arbeiði

DONSKU fólkatingsmenninir, sum hava verið í Føroyum og kunnað seg við viðurskiptini her seinastu dagarnar, fara heimaftur í dag. Tað skilst, at teir hava fingið nógv burtur úr, og at fyrirreikarnir, sum eru lögtingsumsitingin og lutvíst eisini Ríkisumboðið, hava klárað sína uppgávu væl.

MANGT áhugavert og forvitnisligt er eisini komið fram í fjølmiðlunum, meðan nevndin hevur vitjað. Samrøðan í Sosialinum við politiska framsøgumannin hjá danska javnaðarflokkinum sama dagin nevndin kom til Føroya hevur vakt ans millum fólk, tí tað hesin fólkatingsmaðurin segði, tyktist at vera ein av høvuðsspurningunum, nevnliga hvussu hjálp frá Danmark setir gongd á virkseminum í landinum og ikki bara verður brúkt til at gjalda skuld hjá bankunum í útlandinum.

FRANK JENSEN visti á, og tað sama hevur formaðurin í nevndini, Jes Lunde gjørt í útvarpinum, at tað, sum er av allarstørsta týðningi fyri ikki bert føroyingar men so sanniliga eisini fyri danir, er, at føroyingar sleppa aftur til arbeiðis. Tí bara at halda fram við at sprenna inn almennar pengar til at kunna gjalda niður bankaskuld í útlandinum gevur jú onga sum helst meining, tá teir føroyingar, sum skulu hava lív í somu bankum, nú rýma av landinum í hópatali. Hin vansin við hesi gongd er so tann, at kemur einki virksemin í gongd í

landinum, so rýma fólk til Danmark og koma tey tá at vera nýggj útreiðsla hjá donsku arbeiðsloysiskassunum. Tvs. at fyri danir merkir henda gongdin, at tað fyri tað fyrsta vera færri føroyingar eftir í Føroyum til at skula gjalda aftur skuldina, og harvið verður neyðugt við uppaftur meiri hjálp úr Danmark og fyri tað næsta, so danir um somu tíð skulu til at gjalda meira til arbeiðsleysar føroyingar í Danmark.

TAÐ er tí ikki so lægið, at hesir báðir donsku fólkatingsmenninir, sum vera millum teirra, ið fara at gera av, hvussu danska stjórnin kemur at hjálpa føroyingum í framtíðini, nú rópa varskó. Teir hava innsæð og hevur vitjan teirra í Føroyum eisini sannført teir um tað, at uttan økt virksemin í Føroyum kann alt gera tað sama. Tá eru milliardirnar í bankarnar sum at koyra pengar í eitt stórt hol.

TÍÐINDI nú um dagarnar at prísurin á russiska fiskinum nú er farin upp í topp og at føroyingar tí koma at gjalda nógv meira fyri fiskin eru eitt óhugnaligt prógv um skeivu gongdina og hvussu innspæringin í bankarnar ikki hevur hjálpt tað hon ma. átti. Sjálvandi eiga bankarnir at vera varnir, men spurningurin er, um ikki tað var ein fullkomiliga skeiv disposition, tá bankarnir fyrr í ár noktaðu at figgja keyp av frystum fiski at hava liggjandi á goymslu til í vetur, soleiðis sum mong mæltu til! Lagnunar speisemi var tað, at hesin fiskurin var komin til Føroyar,

men varð seldur víðari til onnur lond. Hetta er møgulega størsti brólarin, ið er gjørdur leingi.

SØ kann ein spyrja, hvør leikluturin hjá landsstýrinum hevur verið í hesum máli. Tað er ein sannroynd, at landsstýrið hevur havt sum fremsta setning sín at fáa føroyingar til at keypa útlendskan fisk. Spurningurin í dag er tí tann, um landsstýrið hevur gjørt nokk fyri at fáa eitt nú bankarnar at innsiggja álvaran í hesum. Høvuðsspurningurin verður ov eftirgevandir fyri bankunum, hevur tað í ov stóran mun latið vera við at blanda seg upp í virksemin hjá bankunum, nú teir hava fingið eina almenna innspæringu fyri og aðra eftir! Her hevur tað verið politikkurin hjá myndugleikunum, at teir ikki kunnu leggja seg út í bankavirksemi. Hetta er helst rætt, men spurningurin er, um ikki júst landsstýrið átti at verið meira "aggressivt" mótvægis bankunum í eitt nú spurninginum um at figgja keyp av fiski. Tá var meiri arbeiði í landinum, tá var minni at gjalda út frá arbeiðsloysistryggingini og flytingin av landinum hevði kanska eisini verið minni tá.

AT donsku fólkatingsmenninir leggja so stóran dent á júst hetta kann bert sannføra okkum um, at teir sum fremmandir veruliga duga at siggja, hvar trupulleikarnir eru. Orðatakidið sigur, at gløgt er gestsins eygað, og tað kunnu vit bara sanna í hesum førinum. Hetta eigur at geva okkara leiðandi fólku nakað at hugsa um og nú beinanvegin fyrireika seg upp á at fara

til Danmarkar 12. oktober við tí fyri eygað at fáa ein ella annan stuðul, sum kann fáa virksemin í gongd í Føroyum. Tí hóast ein av bankastjórunum herfyri segði, at orsökina til at teir ikki figgjaðu nokkur projekt í lötuni, var tann, at tað vóru eingi nógv lönandi projekt, so ivast vit onga lötuna í, at tað kring landið eru fólk, sum hava bæði evni, orku og dirvi til at fara undir lönandi vinnu. Eitt dømi um hetta er virksemin á Skipasmiðjuni Føroyar, har ein dugnaligt og framtíðarlítandi leiðslan saman við dugnaligum starvsfólku hevur roynt at bróta upp úr nýggjum. Vendið eygum móti slíkum fólku og fyrirkomulagum og gevið teimum umstøður at kunna virka og harvið vera við til at skapa eina framtíð fyri tey, sum eru eftir í hesum landi.

DANSKA fólkatingsnevndin fer avstað aftur í dag. Vit meta vitjan hennara at fáa stóran týðning fyri ta øktu samvinnu, sum givið fer at vera millum Føroyar og Danmark komandi árin. Tað besta grundarlagið at byggja eina slíka samvinnu á er kunneleiki, vitan. Tað er fatan av viðurskiptum og umstøðum hjá hvørjum øðrum. Og ein slík fatan fast bert, um tú hevur verið á staðnum og sæð og upplivað viðurskiptini, uppá bæði gott og illt. Vit hava tí ta vón, at henda vitjan fer at fáa eina týðandi ávirkan á komandi orðaskiftini út danska fólkatingsningum um Føroyar. Um vit vilja tað ella ikki, so hava vit brúk fyri einum sunnum og góðum samstarvi við Danmark nógv ár fram í tíðina.

Føroysk pressa má gera okkurt

– Tá tað nú er soleiðis, at teir ymsu felagsskapirnir, ið liggja eftir okkum, fáa rúmd at kalla allastaðni í útlenskum fjølmiðlum, meðan tað sama ikki ber til hjá okkum, má føroysk pressa gera okkurt, sigur Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri

Í gjár varð nýggja tiltakið hjá Tíðindablaðnum Sosialinum við undirskriftsinnisavning móti teirri grindaherferð, ið serliga bretar hava lagt móti okkum, sett í gongd.

Higartil hevur tiltakið møtt allari vælvild, og líkt er til, at fólk yvirhøvur taka undir við tí.

– Eg haldi, at hetta er eitt frálíkt tiltak, tí vit noyðast jú at gera vart við okkum, sigur Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri í Tinganesi.

– Og tess fleiri gera vart við seg, so mikið betri verður eitt tiltak sum hetta. Vónandi fara so nógvir føroyingar sum gjørligt at seta

sina undirskrift undir mótmælið.

Kjartan Hoydal sigur, at havast má í huga, at hesir ymsu djóra- og umhvørvisverndarfelagsskapirnir, ið nú liggja eftir føroyinum, altíð tykjast fáa rúmd fyri sínum sjónarmiðum í fjølmiðlunum aðrastaðni.

Mugu gera okkurt

– Tá tað so samstundis tyktist vera nærum vónleyst hjá okkum at fáa tilsvandir rúmd fyri sjónarmiðum okkara í fjølmiðlunum aðrastaðni – fyrst og fremst í Bretlandi – er helst neyðugt, at fjølmiðlarnir her í Føroyum royna at gera okk-

urt, sum eitt nú hetta tiltak, ið nú er sett í gongd, sigur hann.

– Vit noyðast at fáa okkara boðskap út onkursvegna, og vónandi kann ein undirskriftsinnisavning sum henda fáa t umtalu, ið skal til, tá undirskriftir verða handaðar, so umheimurin gevur okkum gætur og ikki bert hoyrir og lurtar eftir, hvat aðrir hava at siga, ið eru móti føroyska grindadrápinum.

Fiskivinnustjórin minnr eisini á ta síðstu meiningarkanningina, ið var fyri nøkrum árum síðani viðvíkjandi teirri støðu, ið føroyingar hava til grindadráp:

– Tá visti tað seg, at 95% av øllum teimum spurdu vóru fyri at vit drepa grind. Fáa undirskriftirnar so stóra undirtøku, er tað sjálvandi sera gott, men tí kann helst ikki roknast við. Men eg haldi, at tað er umráðandi, at so nógvir føroyingar sum gjørligt vilja vera við til at gera vart við seg á henda hátt, heldur Kjartan Hoydal at enda.

hj.

Kjartan Hoydal, fiskivinnustjóri: – Tað er umráðandi, at so nógvir føroyingar skriva undir sum gjørligt. Mynd: Kaimar

